De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Onderzoek en wetenschapsbeleid
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Datum 25 november 2026

Betreft Antwoord op schriftelijke vragen van Claassen

Onze referentie
67229488

Uw brief
02 november 2026

Uw referentie
2026Z23735

Bijlagen
n.v.t.

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van het lid Claassen (Groep Markuszower) over de reactie op de motie-Claassen over nationale, meetbare kwaliteitsstandaarden voor onderwijs en onderzoek.

De vragen werden ingezonden op 2 november 2026 met kenmerk 2026Z23735.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert

Antwoorden op de vragen van het lid Claassen (Groep Markuszower) over de reactie op de motie-Claassen over nationale, meetbare kwaliteitsstandaarden voor onderwijs en onderzoek, ingezonden op 2 november 2026 met kenmerk 2026Z23735

Vraag 1
Op grond waarvan noemt u een motie uitgevoerd als het eerste verzoek niet wordt uitgevoerd? Bent u bereid de motie als openstaand te blijven registreren?[1]

Antwoord vraag 1
De motie-Claassen verzoekt om nationale, meetbare kwaliteitsstandaarden voor onderwijs en onderzoek te presenteren, de internationale positie van Nederlandse universiteiten structureel te monitoren en uiteen te zetten hoe aanhoudende structurele kwaliteitsdaling wordt aangepakt binnen de bestaande bekostigings- en toezichtskaders.

Ik beschouw het eerste deel van de motie als uitgevoerd, omdat het Nederlandse stelsel reeds voorziet in landelijke meetbare kwaliteitsstandaarden voor het hoger onderwijs en in het systeem van kwaliteitszorg voor onderzoek en wetenschap.

Zie voor een toelichting op deze standaarden ook mijn brief van 29 oktober[2]. Deze instrumenten bieden waarborgen voor het bewaken en verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en onderzoek aan Nederlandse Universiteiten. Ik zie geen aanleiding om de motie als openstaand te registreren.

Vraag 2
Klopt het dat het Rathenau-beeld van de kwaliteit en de internationale positie van de Nederlandse wetenschap volgens uw brief pas in de eerste helft van 2027 komt, en dat de nieuwe indicatoren in OCW in cijfers pas in het eerste kwartaal van 2027 verschijnen? Zo ja, hoe kan monitoring die nog niet bestaat, nu al gelden als uitvoering van de motie?

Antwoord vraag 2
Ik monitor de kwaliteit en internationale positie van de Nederlandse wetenschap al geruime tijd op de website *OCW in cijfers*.[3] In de eerste helft van 2027 wordt hier een nieuw overkoepelend beeld van de indicatoren aan toegevoegd. Dit beeld wordt opgesteld naar voorbeeld van de visuele samenvatting uit het rapport *Balans van de Wetenschap* (eerder verschenen in 2016, 2018, 2020 en 2024).[4] De monitoring is dus niet nieuw, maar wordt in de eerste helft van 2027 voor het eerst in deze vorm op *OCW in cijfers* opgenomen.

[1] Minister Letschert, 29 oktober 2026, Reactie op de motie van het lid Claassen over nationale, meetbare kwaliteitsstandaarden voor onderwijs en onderzoek (Kamerstuk 36800-VIII, nr. 123), 2026Z23520.

[2] 2026Z23520

[3] https://www.ocwincijfers.nl/

[4] Balans van de wetenschap 2016 - KNAW, Balans van de wetenschap 2018 | Rathenau Instituut, Balans van de wetenschap 2020 | Rathenau Instituut, Balans van de wetenschap 2024 | Rathenau Instituut.

Vraag 3
Waarom gaat uw brief niet in op het verzoek uit de motie om aan te geven hoe u een aanhoudende kwaliteitsdaling aanpakt binnen de bekostigings- en toezichtkaders? Bij welke uitkomst van het Rathenau-beeld of de nieuwe indicatoren grijpt u in, en met welke maatregelen? Wilt u dat vóór 1 april 2027 aan de Kamer laten weten?

Antwoord vraag 3
Er is geen sprake van een aanhoudende kwaliteitsdaling, zoals ik heb toegelicht in mijn brief van 29 oktober 2026.[5] Ik zie daarom geen reden om de kwaliteit aan te pakken binnen bekostigings- en toezichtkaders. Daarbij blijf ik de kwaliteit van de Nederlandse wetenschap en van het accreditatiestelsel uiteraard goed volgen.

Vraag 4
Kunt u, nu u in uw brief erkent dat acht van de twaalf Nederlandse universiteiten lager staan in de Times Higher Education World University Rankings 2026 en stelt dat de onderliggende scores vaak stabiel of verbeterd zijn, die onderliggende scores voor 2025 en 2026 per universiteit naar de Kamer sturen?

Antwoord vraag 4
Dit betreft openbare informatie die te vinden is op de website van Times Higher Education.[6]

Vraag 5
Zijn de hogere administratieve lasten die u noemt als reden om geen aanvullende standaarden in te voeren berekend? Zo ja, kunt u de berekening delen? Zo nee, waarop baseert u dit argument?

Antwoord vraag 5
Nee, deze zijn niet berekend. Al geruime tijd bereiken mij signalen over de hoge (ervaren) administratieve lasten die samenhangen met de verschillende kwaliteitszorgcycli in het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek.
Ik ontvang deze signalen van organisaties als Universiteiten van Nederland, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek en ZonMw. Ik neem deze signalen uit het veld serieus, omdat administratieve lasten de focus op de kwaliteit van onderwijs en onderzoek onder druk kunnen zetten.

Het beperken van de (ervaren) administratieve lasten is tevens één van de twee doelen die ik momenteel verken bij de doorontwikkeling van het accreditatiestelsel.[7]

[5] 2026Z23520

[6] https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings

[7] Verwijzing brief

Vraag 6
Bent u bereid in het lopende onderzoek naar het accreditatiestelsel mee te nemen hoe meetbare nationale kwaliteitsstandaarden kunnen worden ingevoerd zonder extra administratieve lasten?[8] 2) Wanneer ontvangt de Kamer de uitkomsten?

Antwoord vraag 6
Het accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs heeft al meetbare nationale kwaliteitstandaarden waarop opleidingen voorafgaand aan de start en vervolgens elke zes jaar worden beoordeeld. Ook de instellingstoets kwaliteitszorg (IKT) bevat kwaliteitsstandaarden die landelijk vergelijkbaar zijn tussen verschillende instellingen.

In het onafhankelijke onderzoek om te komen tot concrete beleidsopties voor de doorontwikkeling van het accreditatiestelsel is één van de twee doelen om de (ervaren) administratieve lasten te verminderen. Het eindrapport wordt in het eerste kwartaal van 2027 opgeleverd en naar uw Kamer gestuurd. Vervolgens informeer ik uw Kamer na de zomer van 2027 over de uitkomsten van het onderzoek, de kabinetsreactie daarop en de vervolgstappen die nodig zijn om te komen tot een toekomstbestendig kwaliteitszorgstelsel.

[8] Minister Letschert, 16 oktober 2026, Doorontwikkeling accreditatiestelsel en reactie op toezegging inzake de kwaliteitsbeoordeling van zorgopleidingen en beleidsreactie inspectierapport Verder vooruit, 2026Z22561.